

Sygn. akt: I C 1044/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Zamościu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Justyna Rzepa
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Kozik

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016 r. w Zamościu

sprawy z powództwa H. S.

przeciwko K. H., J. P.

o ustalenie

I. oddać powództwo;

II. zasądza od powódki H. S. na rzecz pozwanych K. H. i J. P. kwoty po 98,50 (dziewięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia /-/ J. R. za zgodność z oryginałem świadczy

Sygn. akt I C 1044/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 października 2015r. sprecyzowanym w piśmie z dnia 27 listopada 2015r. skierowanym przeciwko pozwanym K. H., J. P. powódka H. S. wносиła o ustalenie nieistnienia czynności prawnej dwóch stosunków prawnych: pełnomocnictwa zawartego pomiędzy adw. P. K. a M. D. (1) z dnia 15 kwietnia 1988r. oraz pełnomocnictwa zawartego pomiędzy powódką a J. S. z dnia 24 października 1988r. w sprawie I Ns 1354/88.

W uzasadnieniu wskazała, że pierwsze z tych pełnomocnictw nie zostało podpisane przez rzekomego mocodawcę M. D. (1), podpis na pełnomocnictwie został podrobiony, zaś drugie pełnomocnictwo nie zostało w ogóle podpisane. Umotywowała, że ma potrzebę prawną w ustaleniu nieistnienia tych stosunków, bowiem brak należytej reprezentacji umożliwi jej wznowienie postępowania w podanej sprawie (pozew k. 1-2, 5-8, 37, 40-41).

W odpowiedzi na pozew pozwane wniosły o oddalenie powództwa podnosząc, że od zakończenia sprawy I Ns 1354/88 minęło już 30 lat, w sprawach majątkowych M. D. (1) reprezentowała go adw. P. K., co wynika też z protokołu rozprawy. H. S. również stawiała się na rozprawę z pełnomocnikiem, który w jej obecności ja reprezentował.

Sąd Rejonowy ustalił co następuje :

W dniu 15 września 1988r. wnioskodawca M. D. (1) reprezentowany przez pełnomocnika adw. P. K. złożył wniosek o zniesienie współwłasności i

dział spadku po M. D. (2) dołączając pisemne pełnomocnictwo dla adwokata P. K. z podpisem nieczytelny na pełnomocnictwie (wniosek i pełnomocnictwo k. 1, 2 akt I Ns 1354/88). Uczestniczkami w postępowaniu były H. S., K. H., J. P., wszystkie były obecne na rozprawie. Uczestniczka H. S. na pierwszą rozprawę w dniu 24.10.1988r. stawiała się z pełnomocnikiem J. S., pełnomocnictwo w aktach sprawy opatrzone datą 24.10.1988r. nie jest podpisane (protokół rozprawy k. 18-20, pełnomocnictwo k. 17 w aktach I Ns 1354/88).

M. D. (1) zmarł 20 października 2011r. a spadek po nim nabyły dzieci : H. S., J. P., K. H. (postanowienie w sprawie I Ns 551/13). W sprawie I Ns 1070/13 Sąd Rejonowy w Zamościu oddalił wniosek H. S. o dział spadku (postanowienie w sprawie I Ns 1070/13). W sprawie I Ns 460/14 Sąd Rejonowy w Zamościu odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt I Ns 1354/88 wywiezioną na podstawie podrobionego dokumentu z uwagi na jej spóźnione wniesienie (postanowienie w I Ns 460/14).

Sąd podzielił zgromadzone dowody z dokumentów, które jeśli chodzi o dokumenty sądowe mają walor dokumentów urzędowych, nadto nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy zważył co następuje :

Podstawę materialnoprawną żądania stanowi art. 189 k.p.c. Przepis ten wskazywała też powódka artykułując swoje żądanie. Zgodnie z treścią art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Warunkiem koniecznym dla uwzględnienia powództwa opartego na art. 189 k.p.c. jest wystąpienie sytuacji, w której sfera prawna powoda jest zagrożona lub została naruszona, a brak jest innych środków prawnych pozwalających na wyeliminowanie tego stanu, a jednocześnie sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. Innymi słowy, powództwo o ustalenie musi stanowić jedyny środek ochrony zagrożonej lub naruszonej sfery prawnej powoda (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2014 roku zapadły w sprawie I ACa 825/13, opubl. Lex nr 1466949).

Żądanie powódki początkowo określone jako żądanie ustalenia nieważności czynności prawnej udzielenia pełnomocnictwa ostatecznie zostało sformułowane pisemnie jako ustalenia nieistnienia stosunku prawnego dwóch pełnomocnictw (k. 40). Nie zmienia tego treść określona w wypowiedzi powódki na rozprawie o żądaniu ustalenia nieważności czynności prawnej, bowiem nie nastąpiła modyfikacja pisemna żądania po myśli art. 193 § 2¹ k.p.c. W obu kumulatywnie określonych żądaniach powódka pozwała siostry K. H. i J. P. jako spadkobierczynie zmarłego M. D. (1). Uszczegóławiając swój interes prawny w żądaniu określony w piśmie jako potrzebę wznowienia postępowania w sprawie sygn. akt I Ns 1354/88 powódka na rozprawie określiła, że w toku tejże sprawy tj. działu spadku jedna z siostr otrzymała gospodarstwo rolne, druga z siostr otrzymała nieruchomość zabudowaną domem mieszkalnym na K., natomiast ona niczego nie otrzymała, jej interes prawny to potrzeba wznowienia postępowania sądowego w wymienionej sprawie w celu uzyskania należnej jej części majątku spadkowego (k. 62v). Rozważając całość ustalonych okoliczności Sąd doszedł do przekonania o braku interesu prawnego w żądaniu. Niniejszym powództwem powódka oczekiwała rozstrzygnięcia pozytywnego ustalającego nieistnienie stosunku prawnego pełnomocnictwa udzielonego do sprawy o dział spadku czyli de facto ustalenia braku należytej reprezentacji w sprawie I Ns 1354/88. Przepis art. 401 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 524 § 1 k.p.c. wskazuje jako podstawę wznowienia brak należytej reprezentacji. Podstawę wznowienia bada Sąd w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania, podniesienie zarzutu niewłaściwej reprezentacji obliguje Sąd w postępowaniu wznowieniowym do zbadania czy taka podstawa zachodzi (łącznie z opinią biegłego w tym zakresie), oczywiście po zbadaniu wymogów formalnych skargi. Zatem powódka nie ma interesu prawnego, by żądać ustalenia nieistnienia pełnomocnictwa w odrębnym postępowaniu. Oczywiście, po wniesieniu skargi, do Sądu należy ocena skuteczności jej wniesienia pod kątem dopuszczalności wznowienia. W sytuacji uznania niedopuszczalności wznowienia postępowania tym bardziej powódka nie ma interesu prawnego w żądaniu, bowiem

wyrok ustalający nie zapewni powódce ochrony i nie spowoduje zmiany postanowienia działowego w inny sposób dzielącego majątek spadkowy. Przeto brak przesłanki interesu prawnego jest podstawą oddalenia powództwa.

Podnieść należy też, że stronami w niniejszym procesie winny być obie strony czynności prawnej (wyrok S. Apel. w Szczecinie z 25.02.2015r., I ACa 746/14, Lex nr 1746857). Odnośnie żądania nieistnienia pełnomocnictwa udzielonego J. S., brak legitymacji biernej po stronie pozwanych, bowiem to druga strona czynności winna być pozwaną, co też jest przesłanką oddalenia powództwa. Odnośnie ustalenia nieistnienia pełnomocnictwa udzielonego adwokatowi P. K., gdzie mocodawcą miał być M. D. (1), legitymacja bierna pozwanych jest niepełna, jednakże Sąd zaniechał procedury z art. 195 § 1 i 2 k.p.c., wobec ustalenia braku interesu prawnego po stronie powoda i oddalenia powództwa na tej podstawie. Nie było zatem potrzeby procesowej naprawczej po myśli wskazanego przepisu.

Dlatego należało orzec jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. Poniesione przez pozwanych koszty to opłata z tytułu kosztów zastępstwa procesowego 180 zł na podstawie § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015r, poz. 1800) i § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013r., poz. 461 j.t.) oraz 17 zł opłaty sądowej od pełnomocnictwa.

Powyższe motywy zadecydowały o treści wyroku.